

bebyrdede, specielt af saadanne Ting, som bleve nævnte af det ærede Medlem, navnlig som Følge af Selvangivelsen. Jeg tror tværtimod at turde sige, at er der noget, vi omkring i Sogneraadene have savnet ved de Ligninger, vi til Dato have foretaget for Kommunernes Vedkommende, er det netop Selvangivelse. Det kan være, at det for enkelte Beboere kan have sine Vanskeligheder i første Omgang at træffe det rette, og at det for enkelte Beboere vil gaa saaledes, at det vil være nødvendigt for dem at faa nogen Vejledning af Ligningsmyndighederne, specielt af Sogneraadsformanden, men jeg er sikker paa, at rundt omkring ville de kommunale Raad i Almindelighed være saa taknemlige for det Materiale, de gennem Selvangivelsen faa til Bedømmelsen af Folks Stilling ogsaa med Hensyn til Ansættelsen af de kommunale Skatter; at de gerne ville paatage sig det større Arbejde, det maaske vil give i første Omgang og maaske ogsaa i anden. For de Beboeres Vedkommende, for hvem det vil være vanskeligt at benytte Selvangivelse, i hvert Fald saaledes at den kan være et tilstrækkeligt Grundlag, ville Ligningsmyndighederne vistnok gerne paatage sig det Arbejde, der kan være forbundet med at give dem Vejledning. Naar det ærede Medlem f. Eks. ved Sagens første Behandling vilde hævde, at saadan noget som det at affatte de Mandtalslister, som ere nævnte i Lovforslaget, skulde tage 14 Dage for Sogneraadet, er det ganske klart, at han overdriver i meget høj Grad. At det skulde tage 14 Dage første Gang i en Kommune af almindelig Størrelse, faar han vist ikke nogen Sogneraadsformand til at indrømme, og det er givet, at har man første Aar faaet denne Liste lavet, vil det hverken tage 14 Dage eller 14 Timer for hvert Aar senere at faa denne Liste revideret, idet denne Liste jo blot er en Fortegnelse over de Beboere, der skulle svare Skat, og over de Virksomheder, der skulle svare Skat, uden at vedkommende Virksomheds Ejer bor i Kommunen.

Jeg maa maaske, da jeg har Ordet, føje et Par Bemærkninger til om Tiendeloven. Naar der fra flere Sider er udtalt Betæneligheder med Hensyn til den store Sum, som Statskassen skal yde til Tiendeafløsningen, begriber jeg slet ikke, at nogen kan have Betæneligheder. Navnlig begriber jeg ikke, at Betænelighederne, som der er gjort fra nogle Sider, kunne begrundes ud fra, at vi derved tage af deres Skatteydelser, som til Dato have været fri for at betale Tiende, og at det skulde

være Uret over for den Del af Befolkningen, der til Dato har været fri for at svare Tiende, at vi nu tage en Del af Samfundets samlede Midler og benytte dem til Afløsning af Tienden. Hvad er det nemlig vi gøre? Den store Part af Tienderne gaar jo til Kirkers Vedligeholdelse og til Præsters Lønning, og $\frac{1}{4}$ af det Beløb, som Tiendeyderne til Dato have været ene om, tage vi af den samlede Kasse, og det lægge vi altsaa til Side for alle dem, der til Dato have været fri for at give en eneste Øre til Kirkers Vedligeholdelse og Præsters Løn, for at de fremdeles, saa længe vi have en Folkekirke, kunne blive fri for at betale noget som helst til disse Øjemed. Det er jo nemlig det, der sker, at det tiendeydende Hartkorn fremdeles skal blive ved at yde de $\frac{3}{4}$, medens hele den øvrige Befolkning, der til Dato har været fri, fremdeles skulde blive fri, naar vi tage denne Fjerdedel af Statskassen. Jeg tænker her f. Eks. paa Stationsbyerne, der uden at yde noget, med akkurat samme Ret som vi, der have tiendeydende Hartkorn, benytte Præster, Kirker og Kirkegaarde. Er der nogen, der med Kyshaand havde Grund til at tage mod de Forslag, der her foreligge, saa tror jeg, at det netop er alle dem, der til Dato have været fri for at svare til Kirker og Præster, idet de derved ere sikrede imod senere at komme til at svare noget, da vi have lagt saa megen Kapital til Side, at der ikke bliver nogen som helst Grund til at paalægge dem nogen som helst Skat. Hvis vi f. Eks. i 1850, da vi fik Udjævningen af Hartkornsforskellen, havde faaet Tienden med og havde faaet lagt Kirkerne til Kommunerne, saaledes at de skulde holde dem vedlige, og havde ordnet det saaledes, at Præsterens Løn skulde udredes af Kommunekasserne, idet man saa havde lignet $\frac{1}{3}$ eller $\frac{2}{3}$ mere paa Formue og Lejlighed, saa havde alle de, der nu sidde omkring i saadanne Stationsbyer — det er navnlig dem, jeg tænker paa her — maattet betale en stor Part af det, som Præsterne faa i Løn, og af det, som nu gaar til Kirkerens Vedligeholdelse. Det er de sikrede imod for Fremtiden, hvis vi faa det Lovforslag gennemført, der nu foreligger, og er der nogen, der har Grund til at være taknemmelig, fordi vi kun ville tage $\frac{1}{4}$, saa er det alle dem, der til Dato have været fri for at svare noget som helst til Kirkers Vedligeholdelse eller Præsters Løn, thi derved ere de sikrede ogsaa for Fremtiden mod at komme til at betale noget. De, der specielt mene at skulle tale deres